

Uitgegeven door de
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STR. BELAND
Redactie
en
Administratie
Oranjestad, 1100-13
Telefoon 171
Agenten te Holland: M. van
Meyr. Le westmarkt, na
Bloemendal 11, 1017-01.
Agent te Harb. Boekery
1100-13.
Agent te Manokwari
1100-13.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO. 156

ZATERDAG 9 JULI 1960

Abonn. prijs f 6.- per
maand f 16.- per kwartaal
bij vooruitbet.
Postabonnementen
f 6,50.- per maand.
f 17,50 per kwartaal
Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract
(tenminste 1000
mm.) f 0,36 per mm
Familieberichten
f 0,32 per mm.

Europeanen vluchten uit Leopoldstad

Opnieuw muiterij in Kongo

De onrust in de Kongolese hoofdstad Leopoldstad is weer toegenomen. Nadat gisteren werd gemeld, dat de Belgische officieren van het garnizoen het commando weer hadden overgenomen, kwamen er opnieuw berichten tinnen over muiterij. Ditmaal richtten de opstandige militairen zich tegen de Europeanen en bewoners van de stad. Een grote groep Belgische vluchtelingen is de Kongo-rivier overgestoken en heeft in de Frans Kongolese stad Brazaville een toevlucht gezocht.

In de Kongolese hoofdstad Leopoldstad zijn gistermorgen door paniek bevangene vrouwen en kinderen in 4 bellen de Kongo-rivier overgevoerd naar Brazaville, de hoofdstad van het vroegere Franse Kongo. De paniek was ontstaan doordat in het Kongolese leger in Leopoldstad nu twee onlusten waren uitgebroken. Gewapende opstandige soldaten die Belgische officieren uit de kampen hadden gejaagd trokken door de stad waar zij auto's met Europeanen tot staan brachten. Vele Europeanen namen de vlucht naar de Belgische ambassade. Later trokken Europese mannen, vrouwen en kinderen in de richting van de rivier vanwaar 2 volgepakte voertuigen naar Brazaville overstaken. De rust in Leopoldstad heet voorlopig te zijn teruggekeerd. Ook uit andere plaatsen in Kongo komen berichten binnen van muiterij in het leger. Wie de leiding heeft of wie de acties stucnen is niet duidelijk. Eerder waren vluchtelingen uit Thysstad in Leopoldstad aangekomen.

Zij vertelden dat Kongolese militairen de huizen van de Europeanen hadden geplunderd, vrouwen verkracht en de mannen geroanseld hadden. Een uitbraak van gevangenen uit de gevangenis van Stanleystad en een staking van havenarbeiders draagt bij tot de algemene verwarring.

Enkele dagen geleden verklaarde premier Loemomba dat hij strenge maatregelen zou nemen tegen hen die de orde en rust zouden verstoren. Ieder persoon had recht op bescherming, zo verklaarde hij, zowel blanken als Afrikanen. Er bestaat nu echter geen zekerheid of hij in staat is om de toestand in de hand te houden.

Kongo lid van UNO

De Veiligheidsraad heeft zich eenstemming uitgesproken voor de toelating van de Kongo republiek als 88ste lid van de volkerenorganisatie. Tevoren had de Belgische gedelegeerde de verzekering gegeven dat de nieuwe staat wordt geregeerd door mannen met verantwoordelijkheidsgevoel. De Franse gedelegeerde sprak de hoop uit dat de regering in Leopoldstad een oplossing zal weten te vinden voor de moeilijkheid dat er al een republiek met diezelfde naam bestaat, nl. de voormalige Franse Kongo met Brazaville als hoofdstad.

Parsbreidel in Indonesie

In Indonesië is een nieuwe commissie ingesteld om de pers onder controle te houden. De drie door president Soekarno benoemde leden hiervan zijn: de minister van Buitenlandse Zaken, Soebandrio, de Procureur generaal, mr. Gunawan en de waarnemende chef staf van het hoogste defensie college kolonel Rachmad. De functie van de nieuwe commissie is niet direct bekend gemaakt doch wel is bekend dat zij rechtstreeks aan president Soekarno verantwoording verschuldigd is.

Correspondenten melden dat de nieuwe maatregel de eerste stap tot nationalisering van de Indonesische pers wordt genoemd.

Er was eerder in Djakarta bekend geworden dat 2 bladen een verschijningsverbod hadden opgelegd gekregen wegens opname van caricaturen van president Soekarno.

Nationale vlotweek

Gisteren is in Rotterdam de nationale vlootweek geopend met een defilé van mariniers en vlootpersoneel voor het standhuis. Aan de vlootweek wordt deelgenomen door de kruiser de Ruyter en zeven andere Nederlandse oorlogsbodem. De Britse marine is vertegenwoordigd met het fregat Wakefull, terwijl de Duitse bondsmarine 5 motortorpedobootjagers heeft afgevaardigd. Tijdens de vlootweek worden vele manifestaties en demonstraties gegeven. Ook voor de jeugd die kikkvormannen van de Kon. Marine in actie kan zien.

Deze Kongolese jongeren zijn wild enthousiast over de pas verkregen onafhankelijkheid. Wellicht hebben zij inmiddels gemerkt dat het besturen van een land een moeilijke zaak is.

Coördinatie van leprabestrijding in de grensgebieden

Dokter Zuiderhoek terug uit Austral. N.G.

Een dezer dagen keerde dokter B. Zuiderhoek, het hoofd van de afdeling Leprabestrijding terug van een reis door Australisch Nieuw Guinea, die hij gemaakt had op uitnodiging van het Gouvernement te Port Moresby.

Hij heeft een groot aantal leprozerieën en leprozenkolonies bezocht en had ten slotte in Port Moresby gelegenheid om met ambtenaren van het departement van Gezondheidszorg van gedachten te wisselen.

Samen met zijn collega D.A. Russell, het hoofd van de leprabestrijding in Papua Nieuw Guinea bezocht dokter Zuiderhoek per Cessna luchttaxi o.a. Aitape, waar zich een grote leprozerie bevindt die beheerd wordt door de RK Missie en onder leiding staat van een Italiaanse priester-arts. Vervolgens werd de leprozerie te Hatzfeldhafen bezocht, eveneens aan de noordkust gelegen maar meer naar het oosten. Hier berustte de leiding bij de Zending der Zevende Dags Adventisten.

CENTRAAL BERGLAND:

Een interessant deel van de tocht, aldus dokter Zuiderhoek was de reis door het Centrale Bergland: het gebied van Goroka en Mount Hagen. Interessant omdat dit gebied zeer dicht bevolkt is en lang niet vrij is van lepra. Dit in tegenstelling tot Ned. Nieuw Guinea waar de lepra nog tot de kuststreken is beperkt.

Hij bezocht in dit gebied vele leprozerieën en lepra-kolonies, in enkele waarvan de patienten gehuisvest zijn in inheemse hutten, iets wat op het eerste gezicht vreemd aandoet, aldus dokter Zuiderhoek, maar waar de nog vrij primitieve bevolking zich in ieder geval goed thuis voelt. Indien wij met lepra in de Baliem te kampen hadden, zouden we in het begin ook met dergelijke behuizingen moeten werken, meende hij. Hij voegde er aan toe, dat de Australische overheid een indrukwekkend ziekenhuis-bouwprogramma aan het afwerken is. In Wewak en Madang bijvoorbeeld verrijzen ziekenhuizen met opname gelegenheid voor honderden patienten, die niet minder dan 700.000 Australische ponden kosten. In de kuststreken verrijzen moderne leprozerieën. Er bestaan in Aust. Nieuw Guinea meer leprozerieën dan hier. Ze worden meestal beheerd door Missie of Zending, maar met een gehele of gedeeltelijke subsidie van de overheid. Omtrent het verloop van de lepra infec-

tie, die in Nederlands Nieuw Guinea zo-als bekend te herleiden is tot Indonesische besmettingsbronnen, huldigt men in Australisch Nieuw Guinea de theorie, dat de eerste infecties zijn meegebracht door Chinezen in de Salomonseilanden, New Britain en New Ireland en vandaar zijn overgebracht naar het vasteland en later naar het Centrale Bergland. Het feit dat bij ons het Centrale Bergland nog vrij van lepra is, kon men nauwelijks geloven aldus dokter Zuiderhoek. Wat de therapie betreft huldigt men in Port Moresby de zelfde ideeën als hier.

COORDINATIE

Het ligt in de bedoeling om tot een zekere coördinatie van de werkzaamheden te komen met name bij de bestrijding van de lepra in de grensgebieden, zoals het wederzijdse grensgebied bij de Flyrivier ten Noorden van Merauke, en het gebied bij Hollandia. Er is gebleken, dat het gebied tussen Aitape en de grens een van de zwaarst geïnfecteerde gebieden is, terwijl Hollandia en omgeving tot op heden nog vrij is. Gezien het toenemend grensverkeer bij Hollandia moet de situatie hier dus nauwlettend worden gadeslagen.

Rapporten van lepra-surveys zullen worden uitgewisseld en het hoofd van de Australische leprabestrijding zal wellicht over enige tijd een bezoek aan Nederlands Nieuw Guinea brengen.

Gevraagd naar zijn indrukken van Papua en New Guinea vatte dokter Zuiderhoek deze als volgt samen:

- 1 De communicatiemiddelen zijn op alle gebieden veel beter dan bij ons; dit geldt zowel voor de telefoonverbinding, als voor lucht- en wegtransport.
- 2 Zijn Australische gastheren getuigen van 'n werkelijk treffende gastvrijheid.
- 3 De meeste artsen in Australisch Nieuw Guinea zijn displaced persons, die in Australië pas als arts mogen optreden na een praktijk van drie jaar in Nieuw Guinea.
- 4 Bijna alle huizen zijn van hout en in pastelkleuren geschilderd.
- 5 Er lijken bij onze burenen minder aanknopingspunten te bestaan tussen de autochtone en de Europese groeperingen dan bij ons.
- 6 Allerwege beseft men diep de betekenis van de politieke ontwikkeling die in Nederlands Nieuw Guinea gaande is voor de toekomst van Australisch Nieuw Guinea.

Voetbalfoto aanvaard

In kringen van de Nederlandse sport is men over het algemeen teleurgesteld over de afloop van het Kamerdebat over de voetbalfoto, al is men verheugd dat er tenminste de basis is gelegd voor een algemene sportfoto.

De Kamer aanvaardde gisteren met 76 tegen 68 stemmen het regeringsvoorstel voor de nieuwe loterijwet nadat de regering op 2 punten overstap was gegaan. Die punten betroffen een hoofdprijs van 50.000 gulden bij een inzet van maximaal 2 gulden. In beide gevallen betekent dat het dubbele van wat de regering oorspronkelijk wilde. Voorstander de hele KVP, de VVD op een na, de CHU op 2 na en een lid van de A.H. Tegenstemmers waren de P.v.d.A de rest van de VVD, CHU en A.R. en drie kleinere fracties. Het ontwerp gaat nu naar de Eerste Kamer.

Nederlander krijgt topfunctie bij F.A.O.

Ir. A.H. Boerma is benoemd tot assistent directeur generaal van de F.A.O. de wereld voedsel en landbouw organisatie. In 1948 is hij uit zijn functie van regeringscommissaris voor buitenlandse agrarische aangelegenheden uit Nederland weggegaan om in dienst te treden van de F.A.O. waar hij het laatst de leiding had van de begrotings en programmadienst. Ir. Boerma is in Veenendam geboren. Hij is 48 jaar oud.

Beloning

De staat van New South Wales heeft een beloning van 5000 pound uitgelooft voor aanwijzingen die kunnen leiden tot aanhouding van de ontvoerder van de 8-jarige jongen die wordt vastgehouden tot een losgeld van 25.000 pound is betaald. De jongen, Graham Form werd eergisteren gekidnapped uit Bondi, een district van Sydney, terwijl hij op weg was naar school.

In het zuidwesten van Nieuw Guinea :

Vanouds nauwe samenwerking tussen Radja's en Bestuur

Gezien in het totaal van Nieuw Guinea vormen de Radjaschappen in het Westen van het land een uitzonderlijk element. Velen denken bij het woord Radja aan een sprookjesachtig uitgedost potentiaat, die met zijn uitgebreid gezin en zijn schare van bedienden leeft in een sprookjesachtig paleis en bovendien nog beschikt over leven en dood van z'n onderdanen. Welnu, zo uitheems zijn de Radja's van Nieuw Guinea niet. Niemand van hen woont in een paleis. Hun kleding onderscheidt zich veelal alleen door het feit dat ze een kopie op het hoofd dragen ten teken dat ze islamiet zijn, en zelfs daarin onderscheiden ze zich nauwelijks van vele andere bewoners van de grensgebieden in het Westen.

Sinds onze vroegste jeugd zijn we al verslingerd aan de tiende muze. Gewoontjes gezegd we gaan ontzettend graag een fillempie kijken.

Voorals in Hollandia Binnen is dat méér dan een gebeurtenis. Wij lazen onlangs dat een slimme Amerikaan een film gemaakt heeft waarbij allerlei geurtjes de zaal in worden geblazen. Oud grappje, vinden wij, wij kennen dat in Kota Baroe al lang.

De beide belendende chinese restaurants scheiden tijdens de twee voorstellingen 'n meer dan pénérante bamilucht af. Wij krijgen [dan ook] altijd 'n gemene honger van het fillempie kijken.

De aanvangstijd van de eerste voorstelling, lazen wij op een groezelig kaartje, is des zeven uur 's namiddags. Meestal moeten dan de lenzen of wat andere moeilijke instrumentjes nog gehaald worden in Ifar, Dojo Lama of daaromtrent, maar als dat niet het geval is wordt meestal wel op tijd [om kwart over zeven] aangevangen.

Het begint allemaal vrij normaal, alleen de sonore stem van de Polyfooncommentator komt tot ons met wat wij zouden willen noemen een "graffimbre" en is slechts bij vlagen verstaanbaar. Wij vinden dat jammer, maar wij berusten. Als de hoofdfilm meestal een kwartiertje draait valt plotseling het geluid weg. Desalniettemin gaat de film gewoon door totdat enkele toeschouwers [onbehouwen lieden, vinden wij] op luide toon verkondigen dat zij de kunst van het liplezen niet machtig zijn. Er wordt dan Mir Nichts Dir Nichts toch maar gestopt.

Ten gerieve van enkele vrouwelijke tien-eefters met hun respectievelijke twintig-eefters vriendjes blijven we circa vijf minuten in het volslagen duister zitten, totdat enkele onbehouwen lieden weer

Dan gaan wat brekerig de lichten aan. Op dat sein gaan een aantal Chinese landgenoten opgewonden naar de projectiecel roepen in een mooie doch onverstaanbare taal. Alras sturen zij hele kleine Chineseesjes [circa drie jaar] met harde stem weg om schroevendraaiers, tangetjes, hamertjes en zo voort te gaan halen.

Verloopt de operatie bevredigend dan kan na twintig minuten wel weer begonnen worden. Aanvankelijk weer zonder geluid, maar als dat laatste met een donderende klap de zaal jrolt betuigt iedereen zijn medeleven en klinkt een spontaan applausje.

Het geluid is dan niet beter geworden, wel aanmerkelijk harder. Als we zo voor de helft de fillem uitgezeten hebben vult de zaal zich met een scherpe brandlucht. "Er zal toch niks met de projector wezen . . ." denken wij dan meestal angstig. Dat is er meestal wel, en na wat kleine blauwe vlammetjes en wat harde oprispingen in de luidspreker zitten we weer in het aardedonker.

Het begint tegen middernacht te lopen

Van beschikken over leven en dood is helemaal geen sprake.

Zij vormen de oorspronkelijke uitlopers van een feodaal islamitisch gezagsstelsel in Oost Indonesië, dat voor de werkelijke vestiging van het Nederlandse bestuur in Nieuw Guinea bezig was zich hier en daar op de kusten van dit eiland te doen gelden.

Misschien zou men denken dat door de vestiging van de bestuurspost te Fakfak in 1898 en de geleidelijke uitbreiding van de bestuursinvloed vandaar uit, ook aan de invloed van de Radja's een einde kwam. Niets is minder waar. De Radja's hebben van de vestiging van het bestuur geprofiteerd en zij zouden nu veel van hun invloed missen, indien zij zich niet van het begin af gesteund hadden gezien door het Gouvernement. Nog steeds bestaat er in het westelijk grensgebied van Nieuw Guinea, en met name te Fakfak een samenwerking tussen Bestuur en Islamitische adathoofden die zozeer in het oog valt, dat sommige vertegenwoordigers van Missie en Zending zich wel eens verbaasd hebben afgevraagd of de overheid er op uit is de Islam te bevoordelen.

Laten we eens nagaan hoe deze samenwerking gegroeid is. We zullen ons daarbij beperken tot het gebied van Fakfak en Kaimana.

MOORD

De reden waarom er in 1898 in Fakfak een bestuurspost werd gevestigd, was dat er steeds meer berichten binnenkwamen over overvallen van de plaatselijke bevolking op vreemde handelaren. De naam Fakfak betekent in de plaatselijke taal: "moord" en duidt er op dat er niet ver van de huidige onderafdelingshoofdplaats een vreemdeling was vermoord. Het bestuur besloot dan ook zich daar te vestigen, niet omdat de natuurlijke omstandigheden er zo gunstig waren, maar omdat het, het onrustigste deel van de streek was.

De Papoea bevolking leefde in die tijd nog bijna geheel in grote familiehuizen verscholen in het bos en vertoonde zich alleen aan de kust om begerenswaardige importgoederen als textiel en edele metalen te ruilen tegen bosproducten, voornamelijk ook toen al nootmuskaat. Welk een verandering er sinds die tijd zijn opgetreden blijkt wel uit het feit, dat nu bijna de gehele bevolking in dorpen aan de kust is geconcentreerd. Nergens in Nieuw Guinea vindt men tegenwoordig zoveel stenen gezinshuizen [prijs van vijf tot twaalf duizend gulden] als daar.

De handelaren waren voor de komst van het Nederlandse Bestuur geen Chinezen maar Boeginezen en andere personen uit Oost Indonesië. Tijdens de nootmuskaatogsten voeren zij in hun schoeners en zeilprauwen naar de kust van Nieuw Guinea, bedreven er hun ruilhandel en vertrokken weer. Zij beschikten er slechts over enkele vaste punten waar zij zich eventueel konden vestigen. Daar hadden zich geleidelijk enkele zeer beperkte kustnederzettingen gevormd met een Islamitische bevolking van overwegend Indonesische afkomst. De leiders van deze nederzettingen die zich zelf ook vooral met handel bezig hielden, werden door de Sultan van Tidore beschouwd als zijn vazallen en oefenden, in naam althans, het gezag uit over het binnenland dat zich achter hun nederzettingen

als een lange vriendelijke man het publiek beleefd doch dringend er van verwittigt dat er verder gegaan zal worden met één projector.

Wij kennen dat, om het kwartier moet dan een rol gewisseld worden [dat geloven wij, tenminste] en gaan de lichten aan. Om het kwartier worden wij dan met een harde klap uit ons zoete filmleven gerukt en onthutst in de [Nieuw Guinese] werkelijkheid gesmeten.

Wij kunnen dat [gevoelig als we zijn] niet verdragen en gaan optreden.

Wij schrapen onze keel enkele malen nadrukkelijk en eisen op ruzieachtige toon ons geld terug.

Na lang peinzen achter kleine slimme oogjes, zegt de loketman dan: "Meneer kan de helft van het geld terugkrijgen, want meneer heeft de helft van de film toch al gezien!"

Voelt U de fijne [zakelijke] nuance? Weet U wie niet? Uw

VRIJBUITER

uitstrekke.

BEMIDDELING

Dit gezag stelde echter niet veel voor. De bevolking was in het algemeen ongrijsbaar, maar later deden de plaatselijke gezagsdragers of Radja's, zoals ze toen reeds genoemd werden, een belangrijke functie in het totaal van de streek. Ze traden op als bemiddelaar tussen de bevolking en de buitenwereld. Zij waren de enigen die zowel de talen van de Papoea's hadden leren spreken als die van de vele groepen niet-Papoea's die zich op de kusten vertoonden. Om hun invloed bij de plaatselijke bevolking te versterken

FLESJE: De nieuwe steiger worden ze extra versterkt.

BLIKJE: Ja, dat zit 'm in die duizenden cartons AMSTEL BIER die telkens gelost worden.

Twee belangrijke adathoofden te Fakfak, van terzijde gefotografeerd tijdens een ontvangst. Links de radja van Fatagar en rechts die van Roembati.

trouwden zo soms met een Papoea vrouw, dikwijls naast hun eerste Indonesische vrouw en zo ontstond de plaatselijke bevolking met een naar verhouding hoge cultuur die de Islamitische godsdienst beleeft en tot op zekere [geringe] hoogte de sultan van Tidore als vorst erkende.

In het gebied van Fakfak leefde het Nederlandse bestuur die enkele Islamitische centra aan, nl. Roembati, waaraan hierboven beschreven proces zich waarschijnlijk reeds sinds eeuwen had voltrokken, en voorts het nu niet meer bestaande kustdorp Attiatunin in het gebied van de huidige Radja van Ati-Ati en het eilandje Tobiserang vlak voor het huidige Fakfak.

De Assistent Resident die in 1898 te Fakfak aan wal stapte en tot taak had om met uiterst beperkte middelen orde en rust te handhaven stond voor een praktisch onmogelijke opgave. Hij zocht er een oplossing voor door te trachten de vertegenwoordigers van wat hij aanzag voor 't plaatselijke gezagsapparaat, in z'n bestuursstelsel in te schakelen. Rechtstreeks contact met de Papoea bevolking was alleen al om reden van taal niet mogelijk en daarom wendde hij zich tot de Radjas. Hij zocht naar personen die over relaties met de Papoea's beschikten en voldoende Maleis kenden om ook met het bestuur in een zinnvolle relatie te treden. Niet alle radja's voldeden aan die eis maar in die gevallen ontzag men zich niet om nieuwe Radja's aan te stellen of hun bevoegdheden opnieuw te definiëren. Er bestond trouwens van ouds veel onderlinge naijver en de sultan van Tidore wiens invloed geleidelijk werd uitgeschaakeld was altijd te ver weg geweest om zijn gezag in praktische aangelegenheden te laten gelden.

SEMI-AMBTENAREN

Op deze wijze werden de Radja's opnieuw bemiddelaars, dit maal tussen de bevolking en het Bestuur. Deze bemiddeling is nog steeds hun belangrijkste

taak. Wanneer er bijvoorbeeld een geschil in een lampengedrukte zaak de grens van een nootmuskaattuin iets wat niet zelden gebeurt, dan wenden de partijen zich eerst tot het dorpshoofd. Dit wordt een compromis te vinden, maar de partijen hoeven zich niet bij dit compromis heen te leggen. Wordt zijn oplossing door een van beide partijen niet aanvaard, dan wendt men zich tot de Radja wiens oordeel ook niet bindend is, maar die toch meer invloed heeft dan het dorpshoofd. Pas als de Radja faalt in het zoeken van een aanvaardbare oplossing, legt men de zaak voor aan het bestuur, of de landschapsrechtbank.

De Radja's zijn niet bijster welgesteld. De meesten hebben geen eigen grond, maar vervullen al weer een bemiddelende rol indien een buitenstaander [Boetonnees of Chinees] een stuk grond van de bevolking wil overnemen of gebruiken.

Voor zover de Radjas een invloed uitoefenen die uitgaat boven hun eigenlijke bevoegdheden, komt dit voor rekening van hun persoonlijke eigenschappen. De huidige Radja van Roembati bijvoorbeeld, die zich op economisch gebied zeer verdienstelijk maakt, heeft een persoonlijk gezag dat zich ver buiten zijn eigen gebied uitstrekt.

ISLAM

Een merkwaardig gevolg van het feit dat de Radja's semi-ambtenaren werden, was, dat hun prestige ten opzichte van de bevolking snel steeg. Het Gouvernement sprak lange tijd uitsluitend bij monde van de Radja's. Vooral de Papoea's die niet te ver van de kust woonden en zoals overal elders nog heiden waren, kwamen hierdoor in een des te grotere verleiding om tot de Islam, de in hun ogen enige "godsdienst" in die tijd over te gaan. De bergbevolking die minder contact met de Radja's en z'n omgeving had, bleef heidens, tot dat de Zending en de Missie in dit gebied gingen werken. Zowel de oorspronkelijke bevolking als de Radja's

Vervolg op pag. 4

Passage Bureau
„INTERTOER“

agent „NAVCOT“ Australia Pty. LTD
 Belast zich met passage-boeking van Nederlands Nieuw-Guinea naar
Nederland via Sydney, Panama of Suez.
 Alle gewenste inlichtingen zullen U, geheel vrijblijvend en, indien gewenst
 bij U thuis, worden verstrekt.
Belt U hiervoor Hla. 93.
Tijdelijk adres : BOEKHANDEL
Gebr. TERLAAK

HERENMODEMAGAZIJN : „ESQUIRE“

ontvangen :
FABLO ZOMERCOLLECTIE 1960
 w.o. de beroemde sporthemden
SAFARI en TORERO
U KOMT - U ZIET... en U KOOPT!

Filmprogramma

ORIENT THEATER

HONG LIAN FILMBEDRIJF
 vertoont heden 9-7 en morgen 10-7
„DE DANSERES VAN DE DUIVEL“
 [La Femme et le Pantin]
 met Brigitte Bardot, Antonio Vilar en
 Mario Moreno.
 De grootste film van Brigitte Bardot
 thans op het witte doek verschenen,
 Brigitte Bardot verleidelijker en opwin-
 dender dan ooit in deze groots opgezet-
 te film, geheel in Spanje opgenomen.
 In Cinemascope en kleuren.
 Holl.-Binnen heden 9-7: **„BORN RECK-
 LESS“** met Mamic van Doren.
 Sentani morgen 10-7: **„TO HELL AND
 BACK“** met Audie Murphy.
 Haven zondag 10-7 matinee: **„HIGH
 FLIGHT“** aanvang 10.15 uur.

REX THEATER

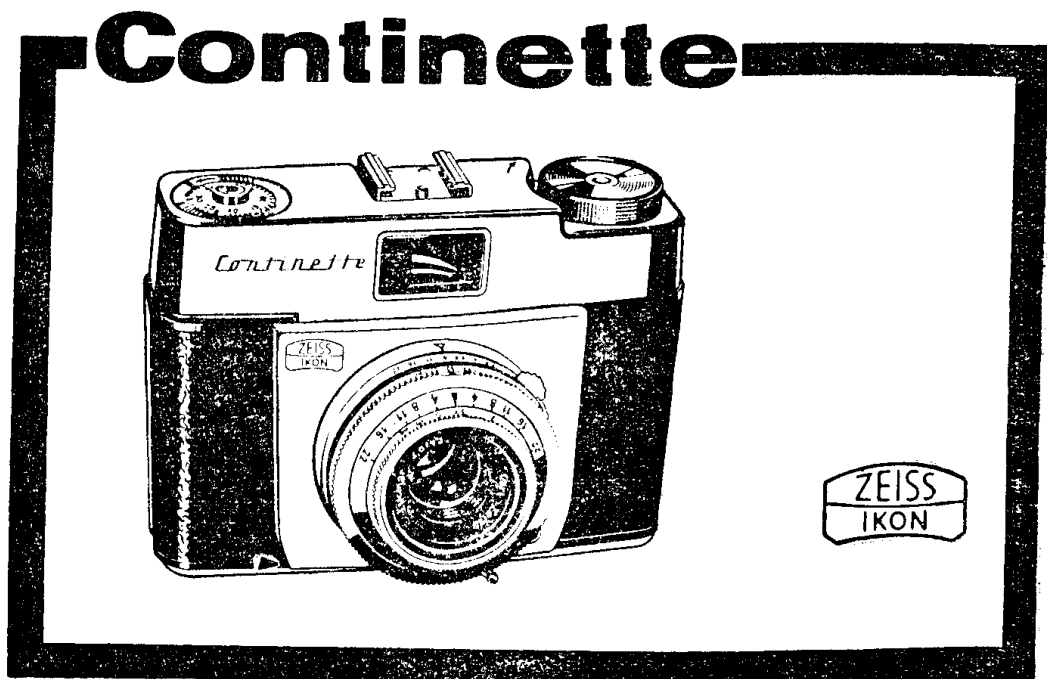
vertoont heden voor het laatst de film:
„DE ZWARTE ZWEEF“
 met Hugh Marlowe en Colleen Gray.
 Zondag 10-7 en maandag 11-7 vertoont
REX, Johnny Scheffiel als Bomba, de
 aapmens in
„DE LEEUWENDODER“
[THE LION HUNTERS]
 Een film van intense spanning. U be-
 leeft ook de verschrikkelijkste momen-
 ten in de wildernis van Donker Afrika.
 Alie leeftijden.
 Verwacht:
„HERCULES“
 met Steve Reeves.

Komt nu naar

„MOONLIGHT BAY“

Geheel nieuwe geluidsinstallatie

Een NIEUWE Zeiss Ikon camera,
 Laag in prijs, maar hoog van kwaliteit.

Ondanks de lage prijs tóch uitgerust met een echt Zeiss
 objectief Lucinar f/2.8/45 mm in Prontorsluiser.

ZEISS IKON

**DRUKWERK
 BINDWERK**

DRUKKERIJ Gebr. TERLAAK
ORANJELAAN HOLLANDIA TEL. 171.

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

Gevaarlijk spel.

Natuurlijk werd het een hele discus-
 sie, daar aan de kant van de weg.
 Peter stelde voor om maar rechtstreeks
 door te liften naar Frasertown en daar
 een onderzoek te gaan instellen. En hij
 had al meteen een uitgebreid plan klaar
 waarbij „besluipen“, „knevelen“ en
 „overhoop halen“ vele malen voorkwa-
 men.

Maar de anderen brachten hem al
 gauw aan zijn verstand, dat dat een on-
 zinnig idee was, want ze hadden maar
 heel weinig geld bij zich, geen eten
 en geen tandenborstels en bovendien
 zouden hun ouders er ook wel niet zo
 verrukt van zijn om hun kroost op deze
 manier te zien verdwijnen.

En natuurlijk was het weer Erik, die
 met een goed plan voor de dag kwam.
 „we wachten tot de vakantie, dat duurt
 toch nog maar een paar weken, en dan
 trekken we er met z'n allen op uit.
 We nemen de grote tent mee, die ik op
 mijn verjaardag heb gekregen en dan
 kunnen we overal kamperen, waar we
 maar willen. We hebben dan alle tijd
 om onze voorbereidingen te treffen en
 daar een beetje in de buurt rond te
 hangen, zonder dat het opvalt.
 Want kampeerders kunnen overal vra-
 gen om water, melk of eieren.
 Spriet mag dan ook wel mee, dan krij-
 gen we tenminste fatsoenlijk eten“ be-
 sloot hij genadig.

„Maar wat zeggen we dan thuis?“
 vroeg Peter, die het uitstel nog steeds
 niet leuk vond.

„Nou gewoon, dat we zin hebben om
 eens wat meer van het land te gaan
 zien en dat kamperen zo gezond is en
 zo goedkoop“ meende Tom.

„Zouden vader en moeder al wel zo-
 veel geld kunnen missen, want geld
 kost het natuurlijk toch“, zei Spriet.

„Dat hoeft maar heel weinig te zijn“,

zei Erik, „want zo gauw we in de buurt
 van Frasertown zijn, gaan we proberen
 om werk te krijgen. Dat is er in de
 schapenscheertijd vast wel voor een
 paar jongens. En dan verdienen we
 meer dan genoeg om van te kunnen
 eten, en daar gaat het toch maar om.“

„We gaan het direct vragen, als we
 thuiskomen,“ zei Tom, „dan wennen
 vader en moeder vast wat aan het idee.“

wordt vervolgd.

DIT IS VAN MIJ

Deze week liefst drie inzendingen bin-
 nen. De eerste inzending plaatsen wij
 vandaag.

DE TJITJAK

Tjitjak, tjitjak, aardig beest,
 Waar ben jij vannacht geweest?
 Ik was op de muur de hele dag,
 En weet je wat ik buiten zag?
 Een grote . . . spin,
 Die kroop net haar huisje in.
 En weet je waar haar huisje was?
 Onder een steen, in een polletje gras.
 Hu, wat is dat een griezelig beest.
 Ik ben nog nooit zo bang geweest.

„Vlieg“

**KNUTSELHOEK.
 Mapje voor ansichtkaarten**

Benodigheden:
 1 Een stuk étalagekarton voor het kaft
 van 17 X 24 cm.
 2 Enige stukken stevig papier van
 23 X 16 cm.
 3 Een draad katoen of wol en een stop-
 naald.
 Beschrijving:
 Vouw de stukken dubbel. Leg ze met
 het kaft buiten netjes in elkaar.
 Prik op de vouw drie gaatjes en wel;
 Eén in het midden en de andere twee 3
 cm van iedere kant.
 Rijg daarna het geheel tot een boekje.
 Leg een briefkaart op blz. no. 1
 Trek hem met potlood dunnetjes om.

Zet op een afstand van 1- en 1 1/2 cm van
 elke hoek naar beide zijden een puntje.
 In elke hoek verbind je nu de puntjes op
 1 cm afstand met elkaar en die op 1 1/2
 cm met elkaar. Je krijgt nu twee even-
 wijdige lijnen die je met een scherp
 mesje doorkerft.

Als je dit met alle vier hoeken gedaan
 hebt zul je zelf wel begrijpen hoe je je
 briefkaart hierin kan bevestigen.

Natuurlijk kan je ook foto's van een
 ander formaat op deze manier „inplak-
 ken“. Het kaftje kan versierd worden,
 bv. door er figuurtjes van stof op te
 plakken.

HET ARABIERTJE

„Zou dat een vesting zijn en mis-
 schien door mensen bewoond?“ peinsde
 Aleppo. „Oh, als we dan maar zover
 kunnen komen!“

„Hoe zou ik het best de aandacht van
 de bewoners kunnen trekken? Door sei-
 nen te geven. Ja, maar waarmee?“ Op-
 eens wist hij het: door een vuur te stok-
 ken!

Hij liet halt houden en begon van alles,
 wat brandbaar was een groot vuur te
 stoken. Daar zagen ze hun waterzakken.
 dekens en tent in vlammen opgaan en
 Salmira begon héél hard te baken, zodat
 het ver over de vlakte te horen was.

Maar het vuur doofde en er kwam
 geen antwoord op hun noodkreet. Toen
 liet ook Aleppo zich op de grond vallen
 en bleef uitgeput liggen in een koorts-
 achtige slaap.

„Dit is dus het eind“ dacht hij. „OH
 Allah, sta ons bij“

Toen de zon onderging, spitste Salmira
 de oren. Heel in de verte hoorde hij een
 geluid, dat hij nog nooit gehoord had.
 't Leek op baken, maar 't was veel hog-
 er en feller.

„Aleppo, Aleppo, wordt wakker“ balkte
 hij. Aleppo richtte zich met grote moeite

overdind. Eigenlijk was hij het liefst
 maar stil blijven liggen om te sterven.
 Maar 't geblaf van de hond in de verte,
 maakte hem klaar wakker. „Allah zij
 geloofd en geprezen. Hierheen.“ en hij
 begon als een gek met Salmira's sjerp te
 zwaaien. „'t Is een hond en waar een
 hond is, zijn mensen.“ Maar tenslotte
 viel de doek hem uit de handen en zo
 bleef hij stil en uitgeput liggen tot een
 natte tong en een luid geblaf hem uit
 zijn verdooving haalde.

Een zwarte hond met glanzend krul-
 haar besnuffelde hem en daarachter
 kwam een oude magere man, leunend
 op zijn stok. Zijn witte haren wapper-
 den in de wind en 'n paar ernstige ogen
 bekeken zwijgend 't uitgeputte troepje.

Al gauw zag hij, dat er geen gevaar
 dreigde en dat hij maar met een paar
 verdwaalde en verdorste kinderen en
 dieren te maken had en een medelijden-
 de trek kwam op zijn gezicht.

Hij riep zijn hond iets toe en dadelijk
 begreep het schrandere dier hem en
 vloog als een pijl uit een boog naar de
 vesting terug.

Fijn... **FAAM**
 fantastisch!

Altijd vers!
 DOOR CELLOPHAAN VERPAKKING

Tegen inlevering van 75 wikkels
 Faam snoep—; pepermunt—; en drop
 rollen bij de N.V. Pacific Import Mij
 één prachtige Volkoren Atlas cadeau.

SEVEN SEAS

SHIPPING AGENCY PTY LTD

(IN SAMENWERKING MET SEVEN SEAS TRAVEL SERVICE PTY LTD)

kondigt aan dat een Filiaal thans geopend is te HOLLANDIA

* Wij verzorgen in samenwerking met onze KANTOREN te AUSTRALIE Uw passages naar ieder land ter wereld

* Officiële Agent voor de volgende maatschappijen.

SITMAR LINE

**STOOMVAART MIJ „NEDERLAND“
KONINKLIJKE ROTTERDAMSCH LLOYD**

COGEDAR LINE

HOLLAND AUSTRALIE LIJN

„-“ **OOST AZIE LIJN**

„-“ **AFRIKA LIJN**

„-“ **AMERIKA LIJN**

P. & O. - ORIENT LINE

FLOTTO LAURO

LLOYD TRIESTINO

ROYAL INTEROCEAN LINES

K. L. M.

QANTAS EMPIRE AIRWAYS

TRANS AUSTRALIAN AIRWAYS

ANSETT - A. N. A.

PAN AMERICAN AIRWAYS

B. O. A. C.

CANADIAN PACIFIC AIRWAYS

AIR INDIA

AIR FRANCE

BRITISH EUROPEAN AIRWAYS

Agent **LISSONE LINDEMAN**

* Speciale korting op grote gezinnen

* Indien U te **SYDNEY** of **SINGAPORE** inscheept ontvangt U de Service van onze Kantoren /Agenten aldaar.

* Reisdocumenten worden door ons gratis verzorgd.

* Wij zijn ten allen tijde bereid Uw REIS in Uw huiselijke kring te bespreken.

Voor volledige inlichtingen **SCHRIJF, BEL of BEZOEK:**

SEVEN SEAS SHIPPING AGENCY PTY. LTD.

PENSION MOORMAN, BERG & DAL HOLLANDIA Telefoon: HOLLANDIA 228.

“SHELL NIEUW GUINEA N.V.”

vraagt voor directe indiensttreding

een **SECRETARESSE / TYPISTE**

VEREISTEN: Behoorlijk kunnende typen. Diploma Steno strekt tot aanbeveling. Kennis der Engelse taal zeer gewenst.

CONDITIES: Nader overeen te komen.

Aanmelding: DAGELIJKS van 8.00 — 10.00 en van 14.30 — 16.30 uur.

**LUCHTPOST SLUITINGEN
KOMENDE WEEK**

Maandag: Merauke- Tanahmerah- Biak [extra 06.30]

Woensdag: Biak- Mankowari- Fakfak- Wamena- Lae- Sydney

Vrijdag: Biak- Manokwari- Sorong- Amsterdam-Cs- Djakarta.

Zaterdag: Biak- Manokwari- Sorong- Fakfak- Amsterdam-Cs.

Voor nadere inlichtingen tfn. Hla 114.

H. ENGELEBERT

vraagt voor spoedige indiensttreding

EEN TYPISTE

Aanmelden persoonlijk of telefonisch toestel 144

Vrienden en kennissen een goed verblijf toegewenst in Hollandia.

Fam. Rüben

11-7-'60

no 1893

Te koop: IJskast 60 ltr. vraagprijs f 300, Puch, bromfiets, Km.st. 13071 vraagprijs f 350,—, Telf. 184, na 14.00 uur Dok IX, 4288

De Gouvernements tandarts H.R. Brouwer hervat op 11 juli a.s. weer zijn practijk.

Dinsdag's en donderdag's Kotabaroe Tweede en vierde vrijdag van de maand Ifar. Overige dagen aan de Havenpoli.

Afspraken niet mogelijk, er worden volgnummers uitgereikt.

Vervolg van pag. 2

gingen werken. Zowel de oorspronkelijke kust- als de bergbevolking woont nu aan zee, maar nog steeds kan men constateren dat de Christenen [de bergbe woners] minder wereldwijd zijn dan de Islamieten. Sinds de oorlog is dit in snel tempo aan het veranderen, dank zij het feit dat de Christelijke bevolking in tegenstelling tot de Islamieten, nauw bij het onderwijs is betrokken. De Islamieten dreigden ten achter te raken, maar sinds er in Fakfak besloten is tot de oprichting van een openbare Vervolgschool zal ook aan dit proces waarschijnlijk een einde komen.

DE SPAARKAS UW SPAARKANS

De Nederlandse Spaarkas N.V. Amsterdam

Hoofdgentschap voor Nieuw Guinea :

Nieuw Guinea Import en export Mij. (NIGIMIJ) N.V.

Gevestigd te:

**HOLLANDIA
SORONG
MERAUKE
BIAK
MANOKWARI
SEROEI en
FAK-FAK**

DOOR BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

TE KOOP

ZOJUIST GEIMPORTEERDE GLOEDNIEUWE [ONBEREDEN]

CHEVROLET IMPALA

NORMALE VERKOOPPRIJS F. 24.000,—

UITERSTE PRIJS F. 18.000,—

bijzonder representatieve wagen

VOOR GOVERNEMENTS- EN ANDERE INSTANTIES KAN RESTITUTIE VAN INVOERRECHTEN [CA. F. 3000,—] WORDEN AANGEVRAAGD.

TE BEZICHTIGEN BIJ NIGIMIJ N.V.